

Krystalizacja zastawu rejestrowego na zbiorze rzeczy lub praw

Charakter prawny zastawu rejestrowego na zbiorze rzeczy ruchomych lub praw, stanowiącym całość gospodarczą, choćby jego skład był zmienny (opisanym w art. 7 ust. 2 pkt 3 u.z.r.¹)², jest przedmiotem zainteresowania doktryny od czasu uchwalenia u.z.r. Można wskazać dwa dominujące poglądy dotyczące tego zagadnienia. Zgodnie z pierwszym na skutek ustanowienia zastawu na zbiorze rzeczy lub praw powstaje jedno ograniczone prawo rzeczowe na tym zbiorze jako całości. Konsekwencją tego poglądu jest konieczność ustalenia składu zbioru i „przejście” zastawu rejestrowego ze zbioru na jego elementy (krystalizacja). Zgodnie z drugim poglądem na każdym elemencie zastawionego zbioru rzeczy lub praw powstaje odrębny zastaw. Celem niniejszego artykułu jest wskazanie i przeanalizowanie konsekwencji przyjęcia pierwszego z powyższych poglądów na wybrane instytucje prawne unormowane w u.z.r.

PAWEŁ SKURA

Charakter prawny zastawu rejestrowego na zbiorze rzeczy lub praw

Jak wspomniano na wstępie, charakter prawny zastawu rejestrowego na zbiorze rzeczy lub praw nie jest jasny. Na tym tle w doktrynie zarysowały się dwa główne stanowiska.

Według pierwszego z prezentowanych poglądów przedmiotem zastawu jest sam zbiór rzeczy lub praw jako całość, stanowiący odrębną kategorię jurystyczną od wchodzących w jego skład elementów. Zgodnie z tą koncepcją na skutek ustanowienia zastawu powstaje jedno ograniczone prawo rzeczowe na zbiorze rzeczy lub praw jako całości³. Konsekwencją tego stanowiska jest konieczność krystalizacji omawianego zastawu⁴.

¹ Ustawa z 6.12.1996 r. o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów (t.j. Dz.U. z 2017 r., poz. 1278, ze zm.), dalej: „u.z.r.”.

² Dalej: „zbiór rzeczy lub praw” lub „zbiór”.

³ J. Widło [w:] J. Mojak, J. Widło, *Zastaw rejestrowy i rejestr zastawów. Komentarz praktyczny*, Warszawa 2015, komentarz do art. 7 u.z.r., pkt 29; B. Marciniak, *Zbiór rzeczy lub praw o zmiennym składzie stanowiący całość gospodarczą jako przedmiot zastawu rejestrowego*, Monitor Prawa Bankowego 2011, nr 7-8, s. 80; K. Pytel, *Zaspokojenie się zastawnika z przedmiotu zastawu rejestrowego w postaci zbioru rzeczy lub praw – przepis ustawy a praktyka*, Monitor Prawa Bankowego 2015, nr 1, s. 76.

⁴ J. Mojak [w:] J. Mojak, J. Widło, *Zastaw...*, komentarz do art. 25 u.z.r., pkt 10.